

**ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทาง
พระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง**
**Factors Affecting Behaviors of Naklua Subdistrict
Community Kantang District Trang Province in Conserving
Mangroves in Compliance with the Royal Initiative Guideline**

กานตนา สุวรรณโณ (Kantana Suwanno)*

อิศรัญญ์ รินไธสง (Issarat Rinthaisong)**

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (Niran Jullasap)***

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชน ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 287 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติการถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการศึกษวิจัย พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริ โดยภาพรวมมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนอยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ คือ การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน หักถนนคดีที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน อาชีพประมงและอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

*มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสุโขทัย สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา

**อาจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

***รองศาสตราจารย์ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Abstract

The objectives of the research were to study the behavior of Naklua Subdistrict Community, Kantang District, Trang Province in conserving mangroves in compliance with the royal initiative Guideline and to identify factors affecting such behaviors. The sample for the study included 287 residents of the community and the data were analyzed with descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis. The findings of the study reveal the following.

1. Overall, the behaviors of the residents in conserving mangroves fall in the category of 'occasionally carried out.'
2. Factors affecting conservation behaviors include utility from mangroves, attitude towards mangrove conservation, information acquisition about mangrove conservation, fishery occupation and self-employed business/trade occupation.

คำสำคัญ : พฤติกรรม (Behaviors) , การอนุรักษ์ (Conservation) , ป่าชายเลน (Mangroves)

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันทั่วโลกได้ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในลำดับต้น ๆ เพราะเป็นแหล่งรวมของทรัพยากรธรรมชาติอื่นอีกมากมาย (สุกาญจน์ รัตนเลิศนุสรณ์. 2550 : 78) โดยเฉพาะทรัพยากรป่าชายเลน (Mangrove Forest) เป็นสังคมพืชที่ขึ้นอยู่ตามบริเวณชายฝั่งทะเล ปากน้ำหรืออ่าวที่มีน้ำทะเลท่วมถึงในช่วงที่น้ำทะเลขึ้นสูงสุด นับเป็นทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งที่มีคุณค่าอย่างมหาศาลและมีประโยชน์แก่มนุษย์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม แต่ยังมีมีความสำคัญต่อการครองชีพและความเป็นอยู่ โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่โดยรอบป่าชายเลนและชายฝั่งที่มีวิถีชีวิตผูกพันกับแหล่งอาหาร และมีรายได้ที่มาจากทรัพยากรจากป่าชายเลน จนชาวประมงบริเวณชายฝั่งได้เปรียบป่าชายเลนเสมือน "อู่ข้าวอู่น้ำ" ด้วยประโยชน์นานัปการนี้ (สุเมธ ดันติเวชกุล. 2543 : 1 - 2)

สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงสนพระทัยและห่วงใยทรัพยากรป่าไม้ชายเลนของชาติเป็นอย่างยิ่ง โดยทรงขอไม่ให้ทำลายป่าชายเลนเพื่อให้คนไทยมีอาหารทะเลรับประทานอย่างเพียงพอ รัฐบาลและกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จึงจัดทำโครงการปลูกป่าชายเลนถวายเป็นพระกุศลแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 72 พรรษา ในปี พ.ศ. 2547 จัดทำขึ้นเพื่อสนองพระราชดำริและสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2550 : 41)

ตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นตำบลหนึ่งใน 13 ตำบล ของอำเภอกันตัง จังหวัดตรัง มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 6,875 ไร่ หรือ 10.9 ตารางกิโลเมตร มีลักษณะพื้นที่เป็นชายฝั่งทะเลอันดามัน แบ่งการปกครองออกเป็น 6 หมู่บ้าน และจากการสำรวจพบว่าในแต่ละหมู่บ้านจะมีพื้นที่ติดกับป่าชายเลนทุกหมู่บ้าน (สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 30 กันตัง ตรัง. 2551 : 10 - 19)

จากความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลน โดยเฉพาะกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ริมฝั่งทะเลและยึดการทำประมงชายฝั่งเป็นอาชีพหลัก ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนให้เหมาะสมของประชาชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง และนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลนในปัจจุบันอย่างสูงสุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตำบลนาเกลือ มีด้วยกัน 6 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านหาดทรายขาว หมู่ที่ 2 บ้านนาเกลือเหนือ หมู่ที่ 3 บ้านนาเกลือใต้ หมู่ที่ 4 บ้านพระม่วง หมู่ที่ 5 บ้านท่าโตะเมฆ และหมู่ที่ 6 บ้านแหลมสะทอน จำนวนทั้งสิ้น 1,019 ครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตำบลนาเกลือ ได้แก่ หมู่ที่ 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 ครอบครัวละ 1 คน ซึ่งเป็นบุคคลที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือคู่สมรสของหัวหน้าครัวเรือน ประชากรมีจำนวนทั้งหมด 1,019 ครอบครัว โดยคำนวณจากสูตรยามาเน (Yamane 1973 : 727 อ้างอิงจาก บุญธรรม กิจบริตาภิสิทธิ์, 2540 : 71-72) การวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 287 ครอบครัว

การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และสุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้สูตรการกระจายตามสัดส่วนดังนี้

$$n_i = n \times \frac{N_i}{N}$$

กำหนดให้	n_i	หมายถึง จำนวนครัวเรือนที่ใช้ศึกษาในหมู่บ้าน i
	n	หมายถึง จำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมด 287 ครัวเรือน
	N_i	หมายถึง จำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน i
	N	หมายถึง จำนวนครัวเรือนรวมทั้งหมด 6 หมู่บ้าน
	i	หมายถึง 1, 2, 3, 4, 5, 6

การกระจายของจำนวนตัวอย่างที่ทำการศึกษา ดังแสดงในตาราง

ตาราง จำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่ทำการศึกษา

หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (ราย)	จำนวนครัวเรือนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ราย)
หมู่ที่ 1 บ้านหาดทรายขาว	77	22
หมู่ที่ 2 บ้านนาเกลือเหนือ	184	52
หมู่ที่ 3 บ้านนาเกลือใต้	252	71
หมู่ที่ 4 บ้านพระม่วง	288	81
หมู่ที่ 5 บ้านท่าโตะเมฆ	97	27
หมู่ที่ 6 บ้านแหลมสะทอน	121	34
รวม	1,019	287

2. เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
- 2.2 แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ในเรื่องที่มีลักษณะงานวิจัยเชิงปริมาณเหมือนกัน
และงานวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหา
- 2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง และให้ความเห็นชอบ
- 2.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีวิธีการดังนี้
 - 2.5.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้าง เนื้อหา และภาษา โดยการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) เพื่อให้มีความสมบูรณ์เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบและสามารถวัดได้ตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสม มีความถูกต้องก่อนที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

2.5.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - out) โดยการนำไปเก็บข้อมูลกับ กลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 ชุด และ นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละตอน โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (บุญธรรม กิจปรีดาภิรุทธิ์. 2543 : 356)

3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ขอลงหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อขอความอนุเคราะห์ดังนี้

3.1.1 เชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน

3 ท่าน

3.1.2 แจ้งไปยังนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

3.2 ศึกษาพื้นที่ที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการนัดหมายกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่

3.4 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม ทั้งใน ด้านคุณภาพและปริมาณของเนื้อหา เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package Social Science) ในการวิเคราะห์โดยดำเนินการดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ อาชีพ ระดับ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน จำนวนสมาชิก ในครอบครัว ประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาการทำลายป่าชายเลน การเข้าร่วมกิจกรรมด้านการ อนุรักษ์ป่าชายเลน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ อนุรักษ์ป่าชายเลนวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ จำนวน ความถี่และร้อยละ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน ตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ด้านการใช้ ประโยชน์จากป่าชายเลน ด้านทัศนคติต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน และด้านพฤติกรรมการ อนุรักษ์ป่าชายเลน วิเคราะห์โดยหาค่าสถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษานี้วิจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ได้แก่ ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน ของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จำแนกเป็นรายข้อและภาพรวม

ที่	พฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
1	<u>การใช้ทรัพยากรป่าชายเลน</u> ท่านต้องรู้จักใช้ทรัพยากรป่าชายเลนอย่างฉลาดและเหมาะสมเพื่อให้มีใช้ตลอดไป	3.52	1.11	บ่อย
2	เมื่อท่านใช้ทรัพยากรป่าชายเลนแล้วมีการปลูกทดแทน	3.29	1.13	บางครั้ง
3	ท่านได้เคารพกฎหมายและปฏิบัติตามข้อบังคับเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน การดูแลรักษาและป้องกันทรัพยากรป่าชายเลน	3.23	1.14	บางครั้ง
4	ท่านมีส่วนช่วยในการตรวจตราดูแลไม่ให้เกิดการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าชายเลน	3.05	1.17	บางครั้ง

ที่	พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์ป่าชายเลน	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความ
5	ท่านเคยกล่าวตักเตือนเพื่อนบ้านที่เข้าไปบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน	2.86	1.22	บางครั้ง
6	ท่านแจ้งเจ้าหน้าที่หากพบเห็นการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าชายเลน	2.87	1.20	บางครั้ง
7	ท่านมีส่วนร่วมกับคนในชุมชนกำหนดกฎเกณฑ์และเขตอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน การฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลน	2.99	1.23	บางครั้ง
8	ท่านได้ดูแลรักษาทรัพยากรป่าชายเลน ระบบนิเวศและสัตว์น้ำ	3.20	1.12	บางครั้ง
9	ท่านได้ไปร่วมปลูกป่าชายเลนในหมู่บ้านของท่าน	3.21	1.18	บางครั้ง
10	ท่านได้มีส่วนร่วมกิจกรรมปลูกและบำรุงป่าชายเลนในวันสำคัญต่าง ๆ	3.18	1.16	บางครั้ง
11	ท่านได้ปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าชายเลน การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน	3.01	1.11	บางครั้ง
12	ท่านได้ชักชวนสมาชิกในครอบครัวให้ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน	3.00	1.12	บางครั้ง
13	ท่านได้ชักชวนเพื่อนบ้านและสมาชิกในชุมชนให้ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน	2.91	1.12	บางครั้ง
14	ท่านได้เผยแพร่ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนแก่สมาชิกในครอบครัว	2.91	1.17	บางครั้ง
15	ท่านได้เผยแพร่ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนแก่เพื่อนบ้านและคนในชุมชน	2.78	1.10	บางครั้ง
16	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรักและหวงแหนในทรัพยากรป่าชายเลน	3.00	1.26	บางครั้ง
รวม		3.06	0.86	บางครั้ง

ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน ของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยภาพรวมมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน อยู่ในระดับปฏิบัติ บางครั้ง (ค่าเฉลี่ย = 3.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีดังนี้

ด้านการใช้ทรัพยากรป่าชายเลน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านต้องรู้จักใช้ทรัพยากรป่าชายเลนอย่างฉลาดและเหมาะสมเพื่อให้มิใช้หมดไป (ค่าเฉลี่ย = 3.52) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านได้เคารพกฎหมายและปฏิบัติตามข้อบังคับเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน (ค่าเฉลี่ย = 3.23)

ด้านการดูแลรักษาและป้องกันทรัพยากรป่าชายเลน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนช่วยในการตรวจตราดูแลไม่ให้เกิดการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าชายเลน (ค่าเฉลี่ย = 3.05) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านเคยว่ากล่าวตักเตือนเพื่อนบ้านที่เข้าไปบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน (ค่าเฉลี่ย = 2.86)

ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้ไปร่วมปลูกป่าชายเลนในหมู่บ้านของท่าน (ค่าเฉลี่ย = 3.21) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านได้ปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าชายเลน (ค่าเฉลี่ย = 3.01)

ด้านการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้ชักชวนสมาชิกในครอบครัวให้ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนและท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรักและหวงแหนในทรัพยากรป่าชายเลน (ค่าเฉลี่ย = 3.00) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านได้เผยแพร่ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนแก่เพื่อนบ้านและคนในชุมชน (ค่าเฉลี่ย = 2.78)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน ตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ซึ่งเป็นเทคนิคทางสถิติเพื่อค้นหาตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม โดยเป็นการวิเคราะห์ในกรณีที่มีตัวแปรอิสระมีตั้งแต่สองตัวขึ้นไป และผลการวิเคราะห์จะทำให้ทราบว่าตัวแปรอิสระใดที่ส่งผลและไม่ส่งผล และยังทราบขนาดอิทธิพลโดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน นอกจากนี้ผลที่ได้ยังสามารถนำไปสร้างสมการทำนายได้ (regression equation) และใช้กับตัวแปรที่มีระดับการวัดนามบัญญัติหรือเรียงอันดับก็ได้ แต่ต้องแปลงให้เป็นตัวแปรดัมมี่เสียก่อน (dummy variable) ดังแสดงในตารางที่ 2 - 3

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรอิสระ การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน (App) ทศณคติที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Att) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Con) อาชีพประมง (Occ4) อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (Occ5) ของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ลำดับตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การอนุรักษ์ป่าชายเลน	R	R ²	Adj R ²	R ² Change	F Change
1 การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน (App) การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน (App)	.507	.257	.255	.257	98.837**
2 ทศณคติที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน(Att) การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน (App) ทศณคติที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน(Att)	.532	.283	.278	.026	56.079**
3 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Con) การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน (App) ทศณคติที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Att) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Con)	.553	.305	.298	.022	41.474**
4 อาชีพประมง (Occ4) การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน (App) ทศณคติที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน(Att) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Con) อาชีพประมง (Occ4)	.567	.322	.312	.016	33.412**
5 อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (Occ5)	.578	.334	.323	.013	28.231**

** P < .01

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ได้แก่ การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน (App) ทศณคติที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Att) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Con) อาชีพประมง (Occ4) และอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (Occ5) โดยการใช้ประโยชน์

จากป่าชายเลน ถูกคัดเลือกเข้าสมการถดถอยเป็นอันดับแรก สามารถทำนายพฤติกรรม การอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริ ได้ร้อยละ 25.70 ทศนคติที่มีต่อการอนุรักษ์ ป่าชายเลน ถูกคัดเลือกเข้าสมการถดถอยเป็นอันดับสอง สามารถทำนายพฤติกรรม การอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริ ได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.60 การได้รับข่าวสารเกี่ยว กับการอนุรักษ์ป่าชายเลน ถูกคัดเลือกเข้าสมการถดถอยเป็นอันดับสาม สามารถทำนาย พฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริ ได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.20 อาชีพประมง ถูกคัดเลือกเข้าสมการถดถอยเป็นอันดับสี่ สามารถทำนายพฤติกรรมอนุรักษ์ป่าชายเลน ตามแนวทางพระราชดำริ ได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.60 และอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ถูกคัดเลือก เข้าสมการถดถอยเป็นอันดับห้า สามารถทำนายพฤติกรรมอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนว ทางพระราชดำริ ได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.30 โดยการใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน ทศนคติที่มีต่อ การอนุรักษ์ป่าชายเลน การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน อาชีพประมง และ อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมอนุรักษ์ป่าชายเลนตาม แนวทางพระราชดำริ ได้ร้อยละ 33.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า สหสัมพันธ์พหุคูณที่แก้ปรับแล้ว เท่ากับ .255, .278, .298, .312 และ .323 ตามลำดับ มีความคลาดเคลื่อนในการทำนาย เท่ากับ .709

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรอิสระ การใช้ ประโยชน์จากป่าชายเลน (App) ทศนคติที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Att) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Con) อาชีพประมง (Occ4) อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย (Occ5) ของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ลำดับตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การอนุรักษ์ป่าชายเลน	B	S.E.	Beta	T	sig.
(Constant) = .582					
การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน(App)	.582	.058	.522	10.015***	.000
ทศนคติที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน(Att)	.220	.070	.154	3.148***	.002
การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Con)	.108	.034	.156	3.154**	.002
อาชีพประมง(Occ4)	-.289	.098	-.154	-2.940**	.004
อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย(Occ5)	-.381	.164	-.115	-2.327*	.021

** P < .01

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชน ตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ได้แก่ การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน (App) ทักษะการที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Att) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Con) โดยอาชีพประมง (Occ4) และอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (Occ5) ส่งผลทางลบ โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ .522, .154, .156, -.154 และ -.115 ในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .582, .220, .108, -.381 และ -.289 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน (App) ส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนสูงที่สุด ในขณะที่การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Con) ส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนต่ำที่สุด นอกเหนือจากนั้นไม่มีน้ำหนักเพียงพอ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า พฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนสามารถทำนายได้ด้วยปัจจัยด้านการใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน (App) ทักษะการที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Att) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน (Con) อาชีพประมง (Occ4) และอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (Occ5) ซึ่งได้ร้อยละ 33.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมการที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่เข้าสมการ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถนำมาเขียนในรูปคะแนนดิบและมีคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

ในรูปคะแนนดิบ

$$\text{Beh} = .582 (\text{App}) + .220 (\text{Att}) + .108 (\text{Con}) - .289 (\text{Occ4}) - .381 (\text{Occ5})$$

ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z (\text{Beh}) = .522 Z (\text{App}) + .154 Z (\text{Att}) + .156 Z (\text{Con}) - .154 Z (\text{Occ4}) - .115 Z (\text{Occ5})$$

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. ศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชน ตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยภาพรวมมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน อยู่ใน

ระดับปฏิบัติบางครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นริศร์พงศ์ ชำนาญวีริรักษ์ (2545 : 93) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าไม้ของราษฎร มีระดับการปฏิบัติบางครั้ง

การที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก การแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์จะต้องมีสิ่งที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ซึ่งทำให้การแสดงออกของพฤติกรรมของมนุษย์แต่ละบุคคลแตกต่างกัน สิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ คือ กลุ่มสังคม (Social Group) ได้แก่ กลุ่มเพื่อนบ้าน กลุ่มเพื่อนในโรงเรียน กลุ่มเพื่อนร่วมสถาบันเดียวกัน บุคคลที่เป็นแบบอย่าง (Identification Figure) ได้แก่ พ่อ แม่ พี่ น้อง ครู ผู้มีชื่อเสียงในสังคม พฤติกรรมบางส่วนของมนุษย์จะถูกควบคุมโดยกฎหมายเพื่อทำให้พฤติกรรมลดน้อยลงหรือหมดไป ส่วนสิ่งแวดล้อม ที่ต่างกัันก็มีส่วนทำให้พฤติกรรมแตกต่างกัน และทัศนคติก็มีอิทธิพลต่อการแสดงออกของมนุษย์ รวมถึงการเรียนรู้ซึ่งในทางจิตวิทยาเชื่อว่า พฤติกรรมส่วนมากของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เด็กจนโต (พัฒนา สุจำนงค์. 2522 : 80 – 82)

จึงอาจเป็นไปได้ การที่ประชาชนตำบลนาเกลือ มีพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนอยู่ในระดับการปฏิบัติเป็นบางครั้ง อาจมีผลมาจากสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมมนุษย์

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริมีดังนี้

2.1.1 การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมพงศ์ ทองเกื้อ (2548 : 78) ผลการศึกษาพบว่า การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าชายเลนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อธิบายได้ว่า ปัจจุบันในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนที่มีชุมชนใกล้ชิดกับป่าชายเลนยังมีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพิงป่าชายเลนและผลิตผลจากป่าชายเลนเพื่อเป็นแหล่งปัจจัยสี่ รวมตลอดถึงเป็นแหล่งประโยชน์ทางด้านป่าไม้ ด้านประมง และด้านสิ่งแวดล้อม (วีระ เทพภรณ์. 2547 : 32) ดังนั้น ประชาชนก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องช่วยกันอนุรักษ์ ดูแล รักษา ให้คงอยู่ไว้ เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์อย่างยาวนานและยั่งยืน

2.1.2 ทักษะที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลนส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เนตรนา รัตนโพธานันท์ (2542 : 101-102) ผลการศึกษาพบว่า ทักษะต่อการอนุรักษ์น้ำในลำตะคองก่อให้เกิดความแตกต่างในเรื่องพฤติกรรมการอนุรักษ์น้ำในลำตะคอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อธิบายได้ว่า ทักษะหรือเจตคติ มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ กล่าวคือ ทักษะเป็นแนวโน้มหรือขั้นเตรียมของพฤติกรรมและถือว่าทักษะมีความสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมในสังคม (ซาดา จิตพิทักษ์. 2525 : 4) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ พรหมณี ชูทัย (2522 : 36) กล่าวว่า ทักษะสามารถเกิดขึ้นได้จากปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านจิตใจ ด้านพฤติกรรม และการเกิดทัศนคติโดยทั่วไป สรุปได้ว่า ทักษะจะเกิดขึ้นได้ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกทางด้านบวก พฤติกรรมที่ถูกต้อง และจากการเรียนรู้ที่ดีของบุคคล ที่มีความสนใจและการสร้างทัศนคติที่ดี ดังนั้นสิ่งที่ทำให้มีทัศนคติที่ดีจึงเกิดจากปัจจัยที่กล่าวมา

2.1.3 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของ ศิริวรรณ พรเลิศวิวัฒน์ (2541 : 84) ผลการศึกษาพบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารในเรื่องการอนุรักษ์จากสื่อต่างๆ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชน

ในปัจจุบันมีโอกาสในการเลือกรับรู้ข่าวสารได้มากมายจากสื่อมวลชนสมัยใหม่ประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อกลางที่ช่วยในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (วาทรี ภารา. 2543 : 249 -251) และนับวันแต่จะมีอิทธิพลในการกำหนดรูปแบบพฤติกรรมหรือการประพฤติปฏิบัติทางสังคม (จุมพล หนิมพานิช. 2538 : 124) โดยข่าวสารมีส่วนในการขัดเกลาทางสังคมแก่มนุษย์ในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ความคิด ความเชื่อ และแบบของพฤติกรรม (ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง และคณะ. 2537 : 44) ซึ่งเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความรู้หรือการรับรู้ (Cognitive Component) และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติดีมีแนวโน้มทำให้ส่วนประกอบด้านอารมณ์ (Affective Component) และส่วนประกอบทางพฤติกรรม (Behavior Component) เปลี่ยนแปลงได้ด้วย (New Som and Siegfried. 1981 อ้างถึงในอรรถพร ปิณฑิโรวาท. 2542 : 25 - 26)

2.1.4 อาชีพประมงส่งผลทางลบต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน ผลการศึกษาพบว่า อาชีพประมงเป็นอาชีพที่ต้องมีการพึ่งพิงและอาศัยทรัพยากรป่าชายเลน โดยอาชีพประมงส่งผลทางลบต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน ทั้งนี้บุคคลในกลุ่มอาชีพประมง

ย่อมรู้ว่า "ทรัพยากรมีใช้ก็ย่อมมีหมดไป" แต่ทุกคนก็มีส่วนช่วยไม่ให้ทรัพยากรหมดไปด้วยวิธีการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้อย่างยั่งยืน การเก็บกัก การป้องกันดูแลรักษา การฟื้นฟู และการพัฒนา รวมถึงการปลูกทดแทนเพื่อให้มีใช้ตลอดไป แต่ในอีกด้านหนึ่งของกลุ่มอาชีพประมาณอาจจะไม่คำนึงถึงความจำเป็นที่ต้องทำการอนุรักษ์เพื่อให้มีทรัพยากรใช้ในอนาคตต่อไป คิดเพียงแต่จะอาศัยธรรมชาติเพียงแต่อย่างเดียว โดยไม่ให้ธรรมชาติอาศัยตนบ้าง

2.1.5 อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายส่งผลทางลบต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ถือเป็นอาชีพที่ต้องร่นอยู่กับการต้องพบปะผู้คน และต้องอาศัยชั้นเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดเป็นสำคัญ ดังนั้นเวลาทั้งหมดย่อมทุ่มเทกับงานและการหาทำไรเป็นสำคัญ สำหรับเรื่องอื่นๆ จึงมีความสำคัญน้อยลงมาสำหรับการอนุรักษ์ธรรมชาติขายฝั่งทะเลและป่าชายเลน แม้ว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายมีโอกาสดำเนินการในกลุ่มใหญ่ หลายประเภท ได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ มากมาย รวมทั้งข้อมูลข่าวสารในเชิงการรณรงค์ร่วมอนุรักษ์ป่าชายเลน แต่สำหรับการทำมาหาเลี้ยงชีพย่อมสำคัญกว่า โดยส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมในการรณรงค์อนุรักษ์ธรรมชาติป่าชายเลนจึงมักเป็นไปได้ในทางอ้อม คือการช่วยเหลือในรูปแบบสิ่งของวัตถุและตัวเงินมากกว่าการร่วมทำกิจกรรมหรือมากกว่าการมีจิตสำนึกเพื่อการอนุรักษ์ ลดการใช้ทรัพยากรและการปลูกทดแทน และยังมีกลุ่มอาชีพนี้จำนวนมากที่ยังละเลยหรือมิได้ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน

2.2 ปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริ คือ เพศ อายุ การไม่ได้ประกอบอาชีพ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพเกษตรกรรม อาชีพรับจ้าง อาชีพพอบ้าน/แม่บ้าน อาชีพพนักงาน/นักศึกษา ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาการทำลายป่าชายเลน การเข้าร่วมกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน

3. สมการทำนายพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

สมการทำนายพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริประกอบด้วย สมการคะแนนดิบ และสมการคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

รูปคะแนนดิบ

$$\text{Beh} = .582 (\text{App}) + .220 (\text{Att}) + .108 (\text{Con}) - .289 (\text{Occ4}) - .381 (\text{Occ5})$$

รูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z (\text{Beh}) = .522 Z (\text{App}) + .154 Z (\text{Att}) + .156 Z (\text{Con}) - .154 Z (\text{Occ4}) - .115 Z (\text{Occ5})$$

การที่สมการที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากพฤติกรรมการเล่นตามแนวพระราชดำริ เกิดจาก การใช้ประโยชน์จากการเล่นที่มีมากขึ้นทำให้มีพฤติกรรมการเล่นมากขึ้น โดยทัศนคติที่มีต่อการการเล่นมากขึ้นมีพฤติกรรมการเล่นมากขึ้น การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการการเล่นมีพฤติกรรมการเล่นมากขึ้น และอาชีพประมงและอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีพฤติกรรมการเล่นน้อยกว่าการไม่ประกอบอาชีพ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพเกษตรกรรม อาชีพรับจ้าง อาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน และอาชีพนักเรียน/นักศึกษา

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเล่นตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรังครั้งนี้ ผลการศึกษาพฤติกรรมการเล่นตามแนวทางพระราชดำริ พบว่า โดยภาพรวมมีพฤติกรรมการเล่น อยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเล่นตามแนวทางพระราชดำริ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเล่น คือ การใช้ประโยชน์จากการเล่น ทัศนคติที่มีต่อการการเล่น การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการการเล่น อาชีพประมงและอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายส่งผลทางลบต่อพฤติกรรมการเล่น อย่างไรก็ตามผลการศึกษาค้นครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการเล่นให้เหมาะสม และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการการเล่นอย่างสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาถึงทรัพยากรด้านอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าชายเลน ประกอบกับการศึกษาทรัพยากรป่าชายเลนเพื่อให้ได้ประโยชน์ครบทุกด้านของสิ่งแวดล้อม

2. ควรมีการศึกษาป่าชายเลนในพื้นที่อื่น ๆ ว่ามีการศึกษาที่แตกต่างกันอย่างไรเพื่อจะได้ทราบถึงความแตกต่างในแต่ละพื้นที่ ว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยใดบ้าง และนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ป่าชายเลนต่อไป

3. ควรมีการศึกษาถึงบทบาทของผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รวมถึงสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทั้งนี้เพื่อให้ผู้นำชุมชนที่มีส่วนผลักดันให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน และเพื่อเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2550). **ผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล.**

กรุงเทพฯ : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

จุมพล หนีมพานิช. (2544). "สังคมและวัฒนธรรม" ใน เอกสารการสอนชุดวิชามนุษย์กับ

สังคม (หน่วยที่ 1-7). (หน้า 117 – 123). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชุดา จิตพิทักษ์. (2525). **พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น.** กรุงเทพฯ : สารมวลชน.

นริศร์พงศ์ ชำนาญปริักษ์. (2545). **พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์ป่าไม้ของราษฎรรอบแนวเขต**

ป่าชุมชนป่าเขาวง ตำบลวังตะเฆ่ อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เนตรนา รัตนโพธานันท์. (2542). **พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์น้ำในลำตะคองของประชาชน**

ในเขตเทศบาลนครราชสีมา. งานวิจัยวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. สถาบันราชภัฏ

นครราชสีมา.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2540). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยมหิดล.

_____. (2543). **สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้ว.

ประเสริฐ แยมกลั่นฟุ้ง, สุพัตรา สุภาพ, อมรา พงศาพิชญ์, งามพิศ ลัตยัสวง,
ปรีชา คุวินทร์พันธุ์, สัณญา สัณญาวิวัฒน์, สุภาภรณ์ จันทรวาณิช,
ประสิทธิ์ สวาสดิ์ญาติ, สุริชัย หวันแก้ว, นิเทศ ดินนะกุล, และ
อารงค์ สุทธาศาสน์. (2537). **สังคมและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

พัฒน์ สุจ่าง. (2522). **สุขศึกษา**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

พรรัตน์ ชูทัย. (2522). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ : ถนนพวงมณีการพิมพ์.

ราตรี ภาว. (2543). **ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ทิพย์วิสุทธิ.

วิวรรณ ชันธโกทัย. (2544). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนริมฝั่ง
แม่น้ำเจ้าพระยาในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วีระ เทพกรณ์. (2547). ป่าชายเลน : สูดยอดทรัพยากรชายฝั่ง. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

ศิริวรรณ พรเลิศวิวัฒน์. (2541). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กร
ป่าชุมชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณี บ้านท่าวังไทร ตำบลวังหมี่
อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สถานพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 30 กันตัง ตรัง. (2551). **ประเมินชุมชนทรัพยากรแบบ
มีส่วนร่วม**. ม.ป.ท.

สุกาญจน์ รัตนเลิศนุสรณ์. (2550). **หลักการอนุรักษ์และการจัดการชีวมวล**. กรุงเทพฯ :
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

สุเมธ ตันติเวชกุล. (2543). "การศึกษาวิจัยและพัฒนาทรัพยากรชายฝั่งทะเล (ทรัพยากร
ป่าชายเลน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริกับทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง." ใน **รายงาน
การสัมมนาระบบนิเวศป่าชายเลนแห่งชาติครั้งที่ 11**, (หน้า 1-2). กรุงเทพฯ : สำนัก
งานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สมพงษ์ ทองเกื้อ. (2548). **ปัจจัยที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนของราษฎร
ตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี**. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรวรรณ บิลันธน์โอวาท. (2542). **การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ**. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.